



DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap

Deres ref

Vår ref
20/4052 -

Dato
04.06.2020

**Svar på spørsmål nr. 1785 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant
Mudassar Kapur**

Jeg viser til brev av 3. juni 2020 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur:

Kan finansministeren vurdere konsekvenser og virkninger av en friinntektssats på henholdsvis 15,5 pst., 20,8 pst., 26,8 pst. og 30,0 pst., med grunnlag i både proposisjonens frister for PUD og PAD og ett års forskyvning fram i tid?

Begrunnelse:

I regjeringens forslag til midlertidige endringer i petroleumsskatten kan det utgiftsføres umiddelbart en friinntekt på 10 pst. i særskatten. I forbindelse med behandlingen av saken har det fremkommet ytterligere alternative nivåer på friinntekten. Jeg ber Finansdepartementet vurdere konsekvenser og virkninger av de nevnte fire nivåene for friinntekten.

Det bes om et raskt svar.

Det ble senere sendt en presisering av spørsmålet:

Jeg ser det mangler noen spesifiseringer i bakgrunnsdelen. Følgende premisser kan legges til grunn i svaret:

- 1. Ved proposisjonens frister for PUD og PAD skal absolutt tidsgrense være at kostnader pådratt etter inntektsåret 2024 ikke omfattes. Dette er det samme som forslaget i Prop. 113 L (2019- 2020)*

2. *Ved ett års forlengelse av fristen for PUD og PAD skal absolutt tidsgrense være at kostnader pådratt etter inntektsåret 2026 ikke omfattes.*

Svar:

Regjeringen foreslår i Prop. 113 L (2019-2020) midlertidige endringer i petroleumsskatten som vil gi tidligere fradrag, slik at betalingen av skatt utsettes og selskapenes likviditet bedres.

Ett av forslagene er at investeringskostnader og en friinntekt kan utgiftsføres umiddelbart i særskatten. Forslaget gjelder for nærmere angitte investeringer pådratt fra og med inntektsåret 2020 til og med inntektsåret 2024.

Umiddelbar utgiftsføring av investeringskostnader i særskatten er et element fra kontantstrømskatt. Selskapene har i dag friinntekt i særskatten for å kompensere for at investeringene må avskrives over flere år. Når det åpnes for umiddelbare fradrag for investeringskostnader, skal det ikke være friinntekt i en nøytral særskatt.

Lav oljepris og stor usikkerhet om virkningene av koronakrisen kan forsterke nedgangen i investeringer i petroleumsnæringen. Dette kan igjen få store konsekvenser for leverandørindustrien, arbeidsplasser og den kompetansen som er bygget opp. Regjeringen har derfor lagt vekt på endringer som skal dempe nedgangen og bidra til å bevare arbeidsplasser. I forslaget bevares derfor en friinntekt, men den er redusert fra 5,2 pst. per år de første fire årene (20,8 pst. samlet) til 10 pst. det første året.

I petroleumsskatten har selskapene sikkerhet for full verdi av skattefradragene. Med høye investeringer og en samlet skattesats på 78 pst., utgjør skatteverdien av investeringsfradragene en stor del av selskapenes kontantstrøm for de fleste investeringsprosjekter. Riktig verdsettelse av skattefradragene er derfor viktig for å beregne lønnsomheten av investeringsprosjektene etter skatt. Siden skattefradragene er sikre, er det riktig å verdsette skattefradragene med en risikofri rente etter skatt. Når skatteverdien av dagens investeringsfradrag (avskrivning samt friinntekt og rentefradrag) verdsettes med risikofri rente etter skatt, er selskapenes andel av investeringskostnaden etter skatt om lag 12 pst. med dagens regler, jf. anslaget for skatteutgift i vedlegg 1 til Prop. 1 LS (2019-2020) og Prop. 113 L (2019-2020). I en nøytral petroleumsskatt skulle selskapene dekket om lag 23 pst. av investeringskostnaden. Med regjeringens forslag i Prop. 113 L (2019-2020) øker selskapenes investeringsandel etter skatt til om lag 17 pst.

Når investeringskostnaden kan utgiftsføres umiddelbart, vil det generelt være slik at jo høyere friinntekten settes, jo mer vridende blir særskatten. Flere investeringer som er ulønnsomme før særskatt kan bli lønnsomme etter særskatt. I tillegg vil økt friinntekt medføre et provenytap sammenlignet med regjeringens forslag. Jo høyere friinntekten settes, desto større blir provenytapet.

Nedenfor er det anslått effekten av å øke friinntekten til hhv. 15,5 pst., 20,8 pst., 26,8 pst. og 30 pst. som fradragsføres umiddelbart. Tabell 1 viser provenyvirkningene, både i 2020/2021 (påløpt) og som nåverdi over tid, samt selskapenes andel av investeringskostnaden etter skatt med de ulike alternative nivåene for friinntekten. Det fremgår av tabellen at selskapenes investeringsandel etter skatt synker dersom friinntekten økes. Settes friinntekten f.eks. til 20,8 pst, vil selskapene dekke 11 pst. av investeringskostnaden etter skatt mens de får 22 pst. av inntektene.

I beregningene nedenfor er det lagt til grunn at fradraget for friinntekt gis i særskatten. I selskapsskatten er likebehandling med øvrig næringsvirksomhet i Norge et viktig mål. Det har vært et prinsipp siden skattereformen i 1992. Alle selskaper bør derfor betale selskapsskatt, og grunnlaget bør være så tett opp til det økonomiske overskuddet som mulig. Det tilsier at driftsmidler bør avskrives i takt med det økonomiske verdifallet. Det er en fare for uheldige smitteeffekter til andre næringer dersom petroleumsselskapenes avskrivningsregler i selskapsskatten gjøres lempeligere. Andre næringer vil da kunne vise til petroleumsselskapenes avskrivningsregler og kreve tilsvarende lempninger. En risikerer dermed å uthule selskapsskatten på sikt.

I tabell 1 er det oppgitt provenyanslag for ulike friinntektssatser. I spørsmålet bes det om anslag ved ulike tidsavgrensinger for PUD og PAD mv. Påløpt provenyeffekt for 2020 og 2021, samt selskapenes investeringsandel, vil ikke endres om tidsavgrensingen for PUD og PAD mv. endres. Det er bare provenyanslaget over tid som påvirkes. I provenyanslagene over tid er det skilt mellom de to alternativene i spørsmålsstillingen. I det første alternativet legges regjeringens forslag om tidsmessig avgrensning til grunn som foreslått i Prop. 113 L (2019-2020). I det andre alternativet legges det til grunn ett års forskyvning av grensene for PUD og PAD mv. til innlevering innen utløpet av 2022 og godkjenning innen utløpet av 2023 og absolutt tidsfrist innen utløpet av 2026. Alle provenyberegningene bygger på investeringsanslagene i RNB2020, det vil si at det ikke tas hensyn til eventuelle atferdsvirkninger av skatteendringene, herunder endringer i investeringer. Det understrekes at insentivet til å gjennomføre ulønnsomme investeringer øker dess høyere friinntekten settes.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av endringer i friinntekten, sammenlignet med dagens regler, og selskapenes investeringsandel etter skatt. Proveny over tid med samme tidsavgrensning som i Prop. 113 L (2019-2020) og med alternativ tidsavgrensning

Friinntekt	Provenyvirkninger (mrd. kroner) ¹⁾				Selskapenes investeringsandel etter skatt
	2020	2021	Proveny over tid, tidsavgrensning som Prop. 113 L	Proveny over tid, alternativ tidsavgrensning	
Dagens regler	-	-	-	-	12 pst. ²⁾
10,0 pst	-59	-40	+14	+17	17 pst.
15,5 pst.	-62	-43	+6	+7	14 pst.
20,8 pst.	-65	-46	-1	-2	11 pst.
26,8 pst.	-69	-49	-10	-13	8 pst.
30,0 pst.	-71	-51	-15	-19	6 pst.

¹⁾ Årlige virkninger er påløpte beløp. Proveny over tid er nåverdi ved risikofri rente etter skatt på 1,95 pst. nominelt.

²⁾ Ved nøytral særskatt og selskapsskatt som for ordinær landvirksomhet ville selskapenes investeringsandel etter skatt vært 23 pst., jf. vedlegg 1 i Prop. 1 LS (2019-2020).

Kilde: Finansdepartementet.

Interesseorganisasjonen Norsk olje og gass (Norog) har et alternativt forslag der dagens avskrivninger og friinntekt neddiskonteres med risikofri rente etter skatt og så utgiftsføres umiddelbart i særskatten. Den neddiskonterte verdien av avskrivningene utgiftføres også i ordinær skatt. Forslaget er nærmere omtalt i svar på spørsmål nr. 1424 fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust. Departementet har anslått at Norogs forslag vil medføre at selskapenes investeringsandel etter skatt blir 14 pst., uavhengig av hvilken verdsettelsesmetode som benyttes. Med samme tidsavgrensninger som i Prop. 113 L (2019-2020) vil Norogs forslag gi en provenyøkning på 6 mrd. kroner over tid, målt som nåverdi ved risikofri rente etter skatt på 1,95 pst. Med alternativ tidsavgrensning med ett års forskyvning som omtalt over, vil Norogs forslag gi en provenyøkning på 7 mrd. kroner over tid, målt som nåverdi ved risikofri rente etter skatt på 1,95 pst.

I regjeringens forslag beholdes avskrivninger i ordinær skatt, og investeringer utgiftsføres umiddelbart (uten neddiskontering) kun i særskatten. Dersom friinntekten settes til 15,5 pst. i regjeringens forslag, jf. over, vil nåverdien av investeringsfradragene bli om lag den samme som med Norogs forslag. Da blir også provenyvirkningen over tid blir den samme som i Norogs forslag. Dette anslaget forutsetter at skattefradragene verdsettes med antatt risikofri rente etter skatt, som ovenfor, det vil si med 1,95 pst etter skatt.

Petroleumsselskaper oppgir at de bruker en verdsettelsesmetode der de sikre skattefradragene verdsettes sammen med øvrig kontantstrøm med et risikojustert

avkastningskrav. I Prop. 113 L (2019-2020) viste departementet at den beregnede lønnsomheten etter skatt av investeringer da kan øke med regjeringens forslag, avhengig av hvilket avkastningskrav petroleumsselskaper anvender. I boks 3.2 i Prop. 113 L (2019-2020) tar departementet utgangspunkt i et avkastningskrav på 8 pst. reelt etter skatt. Med et slikt avkastningskrav vil regjeringens forslag vurderes som en betydelig skattelettelse over tid, målt som nåverdi.

Hvis friinntekten økes i tråd med spørsmålsstillingen, og en anvender et avkastningskrav på 8 pst. reelt etter skatt, vil både den beregnede lønnsomheten av investeringene etter skatt og skattelettelsen, målt som nåverdi, øke ytterligere.

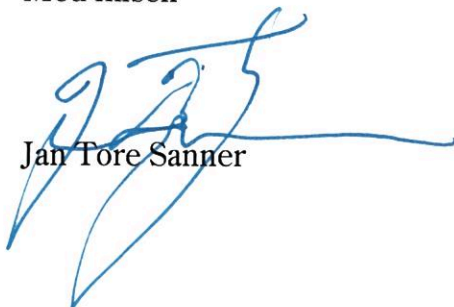
Tabell 2 viser anslåtte balansepriser etter skatt for et eksempelprosjekt fra industrien, med hhv. dagens regler, regjeringens forslag, de angitte friinntektssatsene i spørsmålsstillingen og Norogs forslag, jf. over, forutsatt selskapers verdsetting der også sikre skattefradrag verdsettes med et avkastningskrav på 8 pst. reelt etter skatt. Som det fremgår av tabellen, blir balanseprisen lavere jo høyere friinntekten er. Dersom selskaper legger til grunn høyere avkastningskrav enn 8 pst., får friinntektsendringene enda større effekt på balanseprisene.

Tabell 2 Balansepriser etter skatt for eksempelprosjekt fra industrien. Kontantstrømmer etter skatt, herunder skattefradragene, verdsettes med 8 pst. reelt etter skatt.

	Balansepris i dollar	Differanse i balansepris fra dagens regler
Dagens regler	34,2	
Regjeringens forslag 10 pst.	30,9	-3,3
15,5 pst. friinntekt	28,8	-5,4
20,8 pst. friinntekt	26,8	-7,4
26,8 pst. friinntekt	24,6	-9,6
30 pst. friinntekt	23,4	-10,8
Norogs forslag, jf. over	24,1	-10,1

Kilde: Finansdepartementet.

Med hilsen



Jan Tore Sanner